DEPOT-LEGAL

NGOẠI HÓA NĂM 18 SEPTEMBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°2706

ANNONCES

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. L. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-TỐN
Rédacteur en chef : PHAN-KHÔI-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

Accompteurs à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0$065 la ligne.
Une seule insertion. . . . 0$12
Par centimètre de plus. . . . 0$12
Insertion. . . . 0$12
Réclame dans la 1re page. . . . 0$12 la ligne
Annonces judiciaires et légales. . . . 0$10 la ligne
Un traité à forfait pour les contrats importants.

Ảnh-hưởng cụ Tiên-Điền

II

Trong bài trước đã nói ảnh hưởng cụ Tiên-Điền về đường văn-chương và đường tư-tưởng đối với người mình. Nhưng đọc quyển truyện Kiều thì ai cũng phải công-nhận rằng cụ Tiên-Điền được người ta sùng bái không những là vì văn cụ hay, tư-tưởng cụ rộng, mà lại còn vì cụ là một nhà luân-lý dạy cho người đời được biết lắm điều hay lẽ phải nữa.

Có người thường nói rằng: «.... đàn bà chớ kể Thúy-Vân Thúy-Kiều », cho quyển Kim-Vân-Kiều là một quyển truyện phong tình nhảm-nhí, hễ xem là dâm đuổi ngay vào cái bể dục-tình mà không sao thoát-li ra được. Họ sợ như thế tuy rằng có điều quá đáng, song không phải là không có cớ. Vì có lắm người chỉ còn non, lòng còn mở, xem những đoạn tả cảnh phong tình trong quyển Kiều mà không đủ sức để nén được cái dục-tình sẵn có của mình, nên mới sa chân xuống vực. Những người ấy đã sẵn có cái mối dục-tình trong bụng thì dù không đọc truyện Kiều cũng có ngày cái dục-tình ấy nó phá ra mà không sao ngăn-cản được, như thế có phải lá vì đọc truyện Kiều mà có hại đâu! Những người như thế thì dù xem truyện gì cũng là có hại, mà cái hại ấy là tự ở như mình, chớ không trách ở như truyện mình xem được — Ngoài cái lời trách đó, có người lại còn buộc tội cho quyển Kim-Vân-Kiều vì có lắm giọng văn phong-tình nên thường làm tài-liệu cho những phường hoa-nguyệt lợi-dụng văn-chương, khiến cho phong-hóa suy đồi lụn-bại. Nếu buộc tội cho quyển truyện Kiều như vậy thì khác nào bảo lửa có khi làm cho người ta bỏng tay mà nhất quyết đừng dùng lửa nữa, bảo nước thường sinh ra lụt lội mà mong cho sông ngòi đều khô cạn hay chăng! Hoặc là bảo rằng điện-khí có khi làm chết người mà không dùng điện nữa, hay hỏa xa có khi trượt bánh hại người mà không dùng nữa, như thế có nghe được không? Nước, lửa, điện-khí, hỏa-xa đều là những vật ích lợi vô cùng, dù một đôi khi có hại, chẳng qua là vì ta dùng không khéo đó thôi, chớ đồ tội cho nó mà bỏ hẳn không dùng sao được. It lâu nay khoa-học tiến bộ một cách lạ lùng, hết điều phát minh này đến điều phát minh nọ, mà trong những điều phát minh ấy có người thì lợi dụng làm việc hữu ích cho thế-gian, có người lại lợi dụng làm việc nguy-hiểm cho nhân loại để giết tróc tàn hại nhau, cái lỗi ấy ở như khoa-học hay là ở như những người lợi dụng khoa-học sẵn có cái lòng độc ác? Thế thì quyển Kiều mà có khi dùng làm tài liệu cho phường hoa-nguyệt, ta không nên trách cứ ở truyện Kiều mà chỉ nên buộc tội cho những kẻ có cái giã-tâm lợi-dụng cái văn-chương tuyệt-tác kia một cách bất chính vậy.

Thế thì dù phong-hóa có suy đồi, cái lỗi là ở như xã-hội kém đường giáo-dục, chớ không phải ở quyển Kim-Vân-Kiều, vì trong quyển truyện đó có biết bao nhiêu là lời khuyên răn đạo-đức, nếu xem mà biết theo cho đúng thì có thể nên một người giáo-dục hoàn toàn được.

Nào đạo làm con thì cụ Nguyễn Du dạy bảo lấy *hiếu* làm đầu mà nói rằng: « *Làm con trước phải đền ơn sinh thành* », như thế chẳng hợp với luân-lý của loài người ru! Đạo làm con phải lấy hiếu làm đầu, nhưng cái hiếu kia lúc thường dễ giữ, lúc biến mới khó khăn; nếu người kém bề giáo-dục mà gặp cái cảnh ngộ éo le hiếu tình xung đột thì có thể nhẹ bên chữ hiếu nặng bên chữ tình đến mắc tội bất hiếu, vì thế cụ Nguyễn-Du mới treo cái gương Thúy-Kiều cho thiên hạ soi chung mà bắt-chước, mà biết rằng *chữ tình chữ hiếu bên nào nặng hơn* vậy. — Làm con phải hiếu, thì làm dân cụ Nguyễn-Du dạy phải giữ chữ *trung*, phải biết « *trên vì nước* » chớ không nên nghĩ lấy lợi mình mà đem lòng khi trá bán nước cầu vinh, để đến nỗi ô danh hậu thế. — Làm thân con gái, lúc hoa còn phong nhị, khi còn ở với mẹ cha thì chớ nên mơ tưởng những chuyện đâu đâu, chớ có ham tưởng cái lý-thuyết tự-do kết hôn, dẫu rằng kén chọn quyền ở nơi mình, nhưng *e khi lá thắm chỉ hồng, nên chăng thì cũng lại lòng mẹ cha* mới được, chớ đừng bắt-chước phường vô giáo dục, lấy điều nguyệt nọ hoa kia làm thú, ra tuồng trên bộc trong dâu, thì con người ấy ai cầu làm chi? Vì rằng «*chữ trinh đáng giá nghìn vàng* », người dàn-bà mà được người ta quí trọng âu yếm không những là vì cái sắc đẹp mà cốt nhất là ở tấm lòng trinh bạch vậy. Mấy lời ấy chẳng là một thiên nữ-huấn cho làng khuê các hay sao? — Đạo làm con phải hiếu, đạo làm dân phải trung, đạo làm gái phải trinh, còn đến lúc ra đời, đạo làm người cụ Nguyễn-Du cũng dạy có lắm điều thật quí. Làm người đối với nhau phải lấy thành tín làm đầu, phải rằng *trước đã hẹn lời*, thì *dẫu trong nguy hiểm dám dời ước xưa* mới được. chớ không nên như ai nói lời rồi lại ăn lời như không. Xã hội sở dĩ vững bền được là do chữ tín, nếu người ta trong khi giao-thiệp với nhau mà để đến nỗi *xa xôi mặt tắt thưa thớt lòng* thì xã-hội không mấy lúc mà tan, người đời không mấy lúc mà khổ. — Ở đời, người ta cần phải có một cái chí-khí lớn mới xứng đáng cái đời mình, chớ chi cầu sao cho thân ấm bụng no, ngoài ra không thiết gì nữa, thì chỉ là giá áo túi cơm đáng nên khinh bỉ. Mà cốt nhất là phải biết tự-lập, phải tự lấy tài sức mình mà tạo lấy cái cuộc đời mình, không nên ỷ-lại vào người, phải biết « *áo xiêm đùm bọc lấy nhau, vào luồn ra cúi công hầu mà chi* », thì mới gọi là nam nhi chí khí, còn những kẻ dùng những cách đê-tiện bỉ ổi mà làm nên danh giá vẻ vang thì chỉ tổ làm cho người đời khinh rẻ. Tưởng những kẻ dùng những cách ám muội mà được quyền-thế vẻ vang, đọc đến câu này cũng lấy làm khó chịu. Cụ Tiên-Điền lại còn dạy người ta ở đời phải biết giúp lẫn nhau: « *anh hùng tiếng đã gọi rằng, giữa đường dẫu thấy bất bằng mà tha* », và bao giờ cũng giữ một tấm lòng từ thiện bác-ái, chớ nên đem dạ bạo tàn, vì ác giả ác báo, *phụ người chẳng bỏ khi người phụ ta!* — Sau hết cụ Tiên-Điền khuyên người ta ở đời phải giữ lấy mình cho trong sạch, phải biết thờ thần danh-dự, khi danh-dự mình gặp nỗi bất trắc thì dù phải hi-sinh cả tính-mệnh cũng không nên tiếc, vì «*sống đục sao bằng thác trong!* » Đó chẳng là một bài học hay cho những kẻ vì cái lợi vật-chất mà quên cả danh-dự mình ru!

Trong quyển truyện Kiều có những đoạn dạy người ta phải hiếu, nghĩa, trung, trinh, thành-tín, từ ái phải có chí lớn, phải trọng danh-dự như thế, vậy bảo rằng cụ Tiên-Điền có một cái ảnh hưởng lớn về đường luân-lý chẳng đúng hay sao?

B. G.

MÙA RÉT SAO TA ĂN CƠM LẠI NGON MIỆNG HƠN MÙA NỰC

Mùa rét ăn uống thường ngon miệng hơn mùa nực, điều ấy ai cũng ưng thuận như thế. Nhưng cái duyên-cớ bởi đâu mà ra? Người ta thường đổ cho là bởi mùa hè nóng bức khó chịu, và bởi ta uống nhiều nước, nên ăn cơm mất ngon. Nói thế cũng phải, nhưng chưa có thể gọi là hết lẽ được.

Ai cũng biết rằng nhiệt-độ thân thể người ta lúc nào cũng đều nhau. Mà nhiệt khí ấy là do vì ăn thức uống mà sinh ra.

Vậy những khi giời rét lạnh, tất trong thân thể phải dùng nhiều vì ăn thức uống để sinh khí-nóng hơn là những khi nóng bức, vì thế nên mùa đông ta ăn ngon miệng hơn là mùa hè vậy.

LÀM THẾ NÀO GIỮ CHO ĐỈNH ỐC KHỎI GÌ?

Đỉnh ốc vẫn để lâu ngày thường khó tháo ra, vì nếu chỗ vặn đỉnh ốc ẩm, thì đỉnh gỉ không tháo ra được nữa. Người ta thường bôi dầu vào đỉnh ốc trước khi vặn đỉnh vào là có ý giữ cho đỉnh không gỉ được, nhưng dùng cách ấy cũng chẳng được bao lâu, vì lâu ngày dầu khô đi thì đỉnh lại gỉ. Có cách này rất dễ là trộn một tí chì đen (phombagine) vào dầu mà bôi vào đỉnh, thì đỉnh tha hồ để lâu đến đâu cũng không gỉ, mà lúc vặn đỉnh vào cũng dễ lắm.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 17 Septembre 1924

Quan Herriot tại Toulon

Quan Herriot đự cuộc luyện tập hải-quân: Bắn đại-bác, luyện tìm-hải-đĩnh, phóng-ngư-lôi-hạm, thủy-phi-cơ. Chiều hôm nay ngài lên Marseille, ở đấy ngài sẽ tiếp quan khách, rồi ngài sẽ trở về Paris.

Tại hội Vạn-quốc

Đại-biểu vẫn đương bàn về bản dự-thảo Beneš. Ngày mai liệu ban có thể bàn đến bản án-văn về các phương sách trừng phạt.

Phái-bộ Thổ-nhĩ-kỳ đệ trình hội Vạn-quốc một bản án văn về cái vấn-đề Mossul, xin hội Vạn-quốc công nhận cái quyền tối thượng của nước Thổ tại đất ấy, và xin hội Vạn-quốc đặt cuộc chứng dân đầu phiếu để hỏi ý-kiến dân.

Người lấy-ban-nha tại Maroc

Hiện tình miền Tây khá hơn trước.

Đồng-minh với nước Đức

Đồng-minh thương-hội-đồng bãi hết các đồn thương-chánh tại hai sông Rhin.

Cuvite, ngày 17 Septembre 1924

Nước Pháp với Hoa-kỳ

Quan Herriot nói rằng cuối năm nay ông sẽ lấy lòng xét đến việc nước Pháp nợ Hoa-kỳ, nhưng ngài chưa quyết định ra làm sao.

Cuộc bay vòng thế-giới của Hoa-kỳ

Các phi-hành-gia tới Maywod (Illinois) ngày hôm nay, hồi 12 giờ 55. Bay cả thảy 2 giờ 55.

Công chúng ở Chicago kéo đến hoan nghênh rất đông.

TẠI LÀM SAO GIỚI SINH NƯỚC MẮT MẶN?

Nước mắt không có sắc, mà trọng lượng cũng gần bằng trọng lượng của nước thường. Nước mắt sinh ra để giữ cho mi mắt ướt luôn. Các nước tự-nhiên bao giờ cũng có ít nhiều chất muối, nếu nước mắt không có sẵn chất muối để cho mi mắt chịu mặn quen đi, tất là khi gặp thứ nước khác không chịu được, chứng như khi người ta lặn dưới bể, mà mở mắt ra không việc gì, thì đã biết con tạo sinh nước mắt mặn là phải lắm vậy.

THẾ NÀO GỌI LÀ MỘT NGƯỜI ĐÀN BÀ HOÀN TOÀN?

Đó là một cái vấn-đề của một nhà báo Đan-mạch ra cho các bạn đọc báo, thiên-hạ gửi hai đến trả lời cũng nhiều, song có lời đáp sau này được công nhận là đúng hơn cả:

Đàn bà gọi là hoàn toàn, thì: 1. Mỗi khi đọc báo cứ theo thứ tự đọc từ trên đến dưới, chứ không giở ngược trang dưới xem trước, trang trên xem sau.

2. Đọc báo bao giờ cũng xem bài xã-thuyết.

3. Trong khi bàn bạc, không bao giờ cãi cố lấy được cho mình là phải.

4. Khi bạn vắng mặt, không hề nói xấu bao giờ.

5. Không có để tai nghe những chuyện đem pha kẻ khác.

6. Không đi mua những hàng bán xon ở các cửa hàng.

7. Bao nhiêu tuổi phải nói thực luôn, không nói dối bao giờ.

8. Yên phận là đàn bà, chứ không bao giờ muốn được làm đàn ông.

Đó là cái quan-niệm của người Đan-mạch về một người đàn bà hoàn toàn xem ra tuy khác cái quan-niệm của người mình nhiều lắm.

AI MUỐN ĐẶT ĐÍT-CUA?

Báo *Liberté* có đăng chuyện một vị giáo-sư làm đít cua khoán cũng buồn cười. Vị giáo-sư ấy có quen mấy viên thư-ký ở bộ Học-vụ, nên đến vụ nghỉ hè ai đọc đít-cua về lễ phát phần thưởng ở các nơi, vị ấy đã là biết trước được hết cả. Tiên-sinh bèn đặt giấy cho các nhà phải đọc đít-cua ấy, xin nhận làm đít-cua giùm. Trong giấy có nói: « Tôi sẵn lòng soạn giùm ngài một cái đít-cua có giá trị. Nếu ngài chưa nhờ ai, xin cứ cho tôi biết ngài muốn dài độ mấy trang, và ngài về chính-đảng nào thì tôi có thể soạn được như ý ngài. Dài ngắn thế nào, tôi cũng tính 100 quan. »

Xem chuyện trên này, mới biết ở đâu cũng vậy, hễ có người sinh đọc đít-cua, tất có người bán đít cua. Nhưng cái giá 100 quan ngày là độ 10 $. mà được một bài đít-cua văn-chương, thì có lẽ ba hơn cái giá đít-cua bên ta nhiều đấy nhỉ?

MỘT CÁI CÔNG-DỤNG CỦA ĐIỆN-KHÍ

Xưa nay muối thịt dầm-bóng, thường phải ngâm thịt 90 hoặc 100 ngày vào một thứ nước có muối, đường, và thạch-tiêu.

Nay người ta nghĩ ra rằng nếu cho một luồng điện nhỏ đi qua nước muối ấy, thì thịt chỉ ngâm trong 30 hoặc 35 ngày là được mà thôi, vì điện làm cho lỗ chân lông mở ra, thì nước muối dễ thấm vào.

Ướp mỡ xưa nay mất 18 hay 20 ngày mới được, nhưng nếu cho điện đi qua nước mặn thì chỉ mất ba bốn ngày mà thôi.

Cái cách ấy ở Hoa-kỳ đã dùng nhiều lắm. Trước đây trong nghề hàng thịt đã dùng điện để chặt thịt, để làm đồi, nay lại dùng điện để muối thịt nữa, như vậy nghề đồ tể chẳng bao lâu sẽ trở nên một khoa cơ-khí vậy.

Việc chiến-tranh ở Trung-hoa

Tổ quyết lấy đầu Lư

Thượng-hải, 6 Septembre. — Tổng-thiếp-Nguyên có cho phát tại các trại quân bên thù một tờ bá-cáo nói rằng ai bắt được Lư-vĩnh-Tường hoặc sống hoặc chết sẽ thưởng 50 000 đồng; tướng-tá ai đem quân đến hàng sẽ thưởng 50.000 đồng; ai đem một khẩu đại-bác đến nộp sẽ thưởng 20.000 đồng; ai đem một chiếc tàu bay đến nộp sẽ thưởng 20.000 đồng; ai đem một khẩu súng khai-hoa đến nộp sẽ thưởng 1.000 đồng; ai bỏ bên thù đến hàng sẽ thưởng hai tháng lương. Trong lời bá-cáo ấy nói Lư xưa nay phạm rất nhiều tội ác, giết người, lấy của, phản nghịch, tàn ác, hối lộ, chẳng thiếu một tội gì cả, dưới cùng có một câu nói với quân lính Chiết-giang rằng: Ta thật thương hại cho các ngươi đi tử cho một người độc ác như thế.

Khí-giới của quân Giang-tô

Thượng-hải, 6 Septembre. — Viên phóng-sự của sở điện báo Reuter, nói rằng viên ấy có trông thấy một khẩu đại-bác 7,5, do nhà máy Krapp chế tạo; 7 khẩu đại-bác đi núi hạng 7, 5, hai khẩu do nhà máy Krupp chế, còn 5 khẩu của người Trung-hoa chế lấy, nhiều súng tay Lewis; nhiều đạn dược Đức, và các lựu-đạn Trung-hoa.

Quân Giang-tô muốn vây quân Chiết-giang

Thượng-hải, 7 Septembre. — Ở Linho có tin đến nói rằng quân Giang-tô muốn vây quân Chiết-giang đóng ở đấy. Nghe đâu quân Giang-tô bỏ vì đã gần kín, chỉ còn độ một dặm về đường đi từ Linho đến Thượng-hải là chưa vây được mà thôi, nhưng về chỗ ấy có 15 quân Chiết-giang lại vây được quân Giang-tô thành ra hai bên lại ngang nhau, chứ chẳng bên nào thắng bên nào.

Trương-tác-Lâm khai chiến với quân Bắc kinh

Thượng-hải, 8 Septembre. — Trương-tác-Lâm khai chiến với chánh-phủ Bắc-kinh và Ngô-bội-Phu. Trương có đạt lời nói: Nhân dân đã khốn đốn về bọn quân lính; ở các tỉnh như Tứ-xuyên, Hà-nam, Quảng-tây, Quảng-đông, trong mười nhà đến chín nhà bị cướp phá; ở các tỉnh khác nhân dân cũng khốn đốn như thế. Ấy thế mà Tào-Côn và Ngô-bội-Phu chẳng thương đến dân, lại gây nên việc chiến tranh, làm cho các tỉnh khác cũng lại bị khốn đốn nữa.

Tào và Ngô dùng tiền mà mua chuộc nghị-viện. Bọn ấy phá cả cái chế-độ dân-chủ, và lại toàn tự chiếm lấy số tiền bồi thường quyên-phí để chi dụng vào việc riêng của mình.

Vậy cái nghĩa-vụ của tôi là phải đem binh gia mà tảo trừ quân gian-ác ấy, và để khôi-phục lại cuộc bình an, quân lính của tôi đi đến đâu, không quấy nhiễu ai cả. Cái mục-đích của tôi là giết hai tên gian ác, chứ không động chạm đến một ai. Xin thiên địa quỷ thần chứng minh cho.

Chánh-phủ Bắc-kinh với Lư vĩnh-Tường

Bắc-kinh 7 Septembre — Chánh-phủ Bắc-kinh đã tuyên bố chỉ-dụ cách chức Lư-vĩnh-Tường đốc-quân ở Chiết-giang, và hạ-lệnh cho Tổng-thiếp-Nguyên, đốc quân Giang-tô, đem quân đánh quân phản nghịch. Trong dụ có nói ngày 4 Septembre chánh-phủ Bắc-kinh có tiếp được điện tín của Tổng-thiếp-Nguyên báo rằng ngày 3 Septembre Lư có đại giấy kể tội chánh-phủ Bắc-kinh và dọa đến ngày 4 Septembre thì đánh tỉnh Giang-tô. Quan tổng-thống lại còn tiếp được điện tín ở các nơi khác nói Lư-vĩnh-Tường làm phản và xin đem quân đánh Lư.

Tin sau cùng

Hai bên vẫn đánh nhau ở gần Tương-hải. Quân của Trương tác-Lâm và quân của Ngô-bội-Phu đã bắt đầu đánh nhau ở đường Giang-giới tỉnh Trực-lệ.

Bordeaux, ngày 17 Septembre

Ở Bắc-kinh đã gửi 8.500 cái đi đến cho quân Giang-tô dàng. Các nơi khác cũng đã gửi đến. Cứ một người lính đứng trong đường hàu lại có một người cầm đè cho.

Cuvite, ngày 17 Septembre

VĂN UYỂN

Cảm hứng

Giấc mộng canh tàn tỉnh lại say,
Giang-sơ từng trải mấy năm nay.
Nào khi nhảy ngựa Hà-giang nọ,
Lại lúc đong xe Bắc-tải này.
Man-ngược miền-xuôi nhiều cảnh lạ,
Quê-mùa phường-phố lắm trò hay.
Kinh-đô ao-ước từ bao thuở,
Ao tía xem hoa cũng có ngày.

Nỗi đời

Ra đời vừa mới ngoại đôi mươi,
Mà nỗi đời xem chán ngắt rồi.
Đăng-đẳng đêm dài con quốc gọi,
Mênh-mông bể rộng cánh bèo trôi.
Bóng cười trước gió xuê mày liễu,
Tuyết phủ đầu non xọm vóc mai!
Ngày tháng tỉ coi đưa nhẩy chớp,
Được như Bành-tổ đã bao người!

Cẩm-lân.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	29 độ
13 giờ	31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ-sáu 19 Septembre 1924
5 Janvier

Âm-lịch

21 tháng tám năm Giáp-tí
Ngày Tân-sửu.
Sinh Thổ, Sao Lâu, Trực Bình.
Kị : Tác-tường, Quan-kế.

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ		11 $ 00
— nhì	—	10 40
— ba.	—	10 05
Thóc,	—	6 40
Ngô nếp	—	6 40

Giá bạc. Kể từ ngày 18 Septembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 $. 90.

Đường lên Hòa-bình. — Đường Hanoi lên Hòa-bình nay lại đi lại được như thường, song đi ô-tô phải cẩn thận lắm. Từ Hòa-bình trở lên, ô-tô có thể lên được đến bến đò Chợ-bờ, song từ chỗ đó đến kilomètre 8 chỗ con đường mới trên Caophong thì xe đi phải có ý lắm mới được.

Các nhà đi du-lịch nên biết rằng hàng cơm Tây ở Chợ-bờ nay đóng cửa rồi vì chủ hiện mất.

Nhà xéc Hòa-bình cũng mới mở cho khách du-lịch vào, đã có người quản lý Trung-hoa giọn ăn. Nhưng hành với nước đá thì khách phải kiếm lấy.

Mấy tin ở Saigon. — Báo *Avenir du Tonkin* có đăng mấy tin sau này:

Hai buổi hội lớn sắp mở. — Hai hội bảo trợ trẻ con mồ côi của hội Bắc-đẩu hội-tinh và hội Quản-công hội tinh định đến ngày 18 và 19 octobre này thì mở hai buổi hội lớn tại nhà Nhạc-hội, và sẽ có phường nhạc của vua Cao-miên sang giúp.

Có lẽ nhân dịp ấy Sisowath quốc vương ở Cao miên cùng phường nữ nhạc của vua cũng tới Saigon.

Việc ăn cắp tượng ở Đế-thiên đế-thích. — Malraux và Cbevasson vừa rồi bị tòa án Pnom-penh phạt một người 3 năm và một người 18 tháng tù về tội ăn cắp tượng ở Đế-thiên đế-thích thì đã xin chống án.

Vậy việc ấy đến ngày 22 septembre sẽ đến tòa Thượng-thẩm Saigon. Và quan Chưởng-lý thấy phạt nhẹ quá cũng chống án.

Đường xe lửa Vân-nam. - Công-ti xe lửa Vân-nam bá cáo rằng đường xe lửa nay đã đi lại được như thường rồi, vậy các đồ hành-lý và hàng hóa chạy nhanh hay chạy chậm và trọng lượng bất cứ là bao nhiêu, các gare đều nhận hết.

Tiền quyên giúp dân bị lụt. — Bản-báo nhận được của M. A. G. H. T. Thìn ở Qui-nhơn (Trung-kỳ) gửi ra để quyên giúp các dân bị lụt ở Bắc-kỳ ta một số tiền là : . . . . 2 $ 00

Những số tiền bản báo đã nhận được trước . . .	311 . 15
Tổng cộng.	313 $ 15

Ai muốn thừa lịch năm 1925 ? — Lịch mới năm 1925 hiện nay bán-quán đương bắt đầu làm. Có nhiều bức vẽ rất đẹp, rất nhã. Vậy có lời kính-cáo để các nhà đại công-thương trong nước, ai muốn thừa lịch năm 1925, thì xin kíp đến bản-quán mà chọn các kiểu, ý ưng kiểu nào thì đặt làm ngay, kẻo chậm ra thì các kiểu vẽ đẹp người ta tranh hết mất.

Ngài nào ở xa, muốn viết thơ về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

M. BÙI-XUÂN-THÀNH
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
của quan
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ đệ nhứt đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Bascblanca Port-Said (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, bệnh-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 2 đồng một lần
KIM GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG HÀNG-NGANG, 88,
GIÁY nói số 296

Một cái thịnh-tình quan công-sứ Nam-định đối với các dân bị lụt. Khi hội-đồng cứu-tế chưa tôi mới được phép lập cuộc lạc-quyên để cứu giúp anh em đồng-bào bị lụt, thì chúng tôi đã gửi ngay 30 quyển sổ quyên xuống quan công-sứ Nam-định nhờ ngài phát giao về các quan phủ huyện quyên giúp cho. Vừa đây lại tiếp được thư ngài bảo gửi thêm cho 70 quyển sổ quyên nữa. Để ngài phát về các tổng, mỗi tổng một sổ cho mọi người có lòng phúc đức được quyên, thì số tiền quyên sẽ được nhiều thêm lên.

Tấm lòng nhiệt-thành của ngài là *một ông quan Pháp mà đối với nạn dân Việt-Nam ta như thế, thiệt là quý báu lắm.* Vậy dám mong rằng : các quan tỉnh, quan phủ, quan huyện ta sẽ soi gương ngài, viết thơ về hội-đồng cứu-tế mà lấy thêm sổ-quyên cho đủ phát các tổng để cứu giúp các miền bị nạn, vì lẽ lụt này lâu lắm, hại to lắm, các nhật-báo Tây nước sở tổn hại có tới hơn 15 triệu bạc.

***

Lời cảm ơn. — Tôi mới tiếp nhận được một cái mandat 50 đồng bạc của ông Phan-huy-Cương ở Saigon gửi ra để chẩn-cứu cho mọi dân bị lụt. Tấm lòng cao-nghĩa của ông đối với chúng-tôi, thiệt đáng khen đáng kính lắm. Tôi vội vàng điện tín về Saigon cảm ơn ông, nhưng sở điện-báo trả lời lại rằng : « Tim không thấy ông ». Thế ra ông đầu tên thật mà làm việc phúc, lại càng đáng kính-trọng hơn hội-phẩn. Ước ao ngư i minh lắm người được như ông, thiện không cần báo và tiếng khen thì qu'-báu b ết chừng nào !

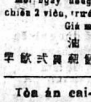
Vậy tôi xin thay mặt hội-đồng cứu-tế và các miền bị nạn mà cảm tạ cái thịnh-tình của ông.

***

Cụ lớn Đông-Các ở xã Trung-lao, tỉnh Nam-định, Vũ đại-nhân mới gửi lên cho tôi 100 p.00, quyên cho các miền bị lụt, thiệt đáng làm lắm gương qui-báu cho người Bắc ta soi. Vậy tôi xin thay mặt các miền bị nạn và hội-đồng cứu-tế trân-trọng cảm ơn Cụ-lớn.

Hội-trưởng hội-đồng cứu-tế,
Lê-trung-Ngọc,
Tổng-đốc Thượng-thẩm-viện.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéso
54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0 $ 90
油肝魚圓
華歐式眞製歐華新飲油法玄通

Tòa án cai-trị. — Trong những việc Tòa án cai-trị xét phiên hôm qua, có những việc này :

Công-ti Lâm-sản Bắc-kỳ xin giảm thuế môn-bài xuống ngoại hạng hạng bảy là 200 đồng, vẫn trong năm 1924 được bớt đi 53 p 50.

M. Goudoux phải chịu môn-bài thượng hạng xin giảm xuống ngoại hạng hạng ba là 318 đồng, vẫn năm nay được bớt đi 408 đồng.

Làng Xuân-ngọc thuộc phủ Thọ-xuân ở Thanh-hóa xin giảm thuế thổ thì được bớt đi 94 p.91.

M. Tchao-Hy-Ngai ở Đông-triều xin giảm thuế thân thì đơn bị bác đi.

Quan Đại-lý Cao xin giảm thuế thân trong hai năm 1923 và 1924 thì được bớt đi 7 p.50 về năm 1924, còn tiền năm 1923 thì Kho-bạc được lấy.

Đơn của M. Marc kiện chính-phủ thì phải bỏ đi. Nguyên bên nguyên đơn có xin bắt chính-phủ đền cho 6.95) đồng vì đã lấy đất và ruộng muối của mình, đã làm nhà ở vũng Cam - ranh, bắt nói trong ba ngày sau khi Tòa án đã quyết định rồi thì chính-phủ phải trả lại nhà đất, bằng không thì trong hai tháng cứ mỗi ngày chậm là phải đền 100 đồng, nhận cho nguyên đơn được tính cái số tiền đã bị thiệt hại từ ngày 1er août 1922 đến giờ mà đòi.

Việc làng Van-coi, Mỹ-coi, Coi-sơn huyện Vụ-bản tỉnh Nam-định kiện M. Nguyễn - hữu - Như là thầu khoán thì bị bác đi Nguyên các làng ấy có m t rải cao-nguyên gọi là Nải-coi độ 100 mẫu, xưa nay vẫn đóng thuế và vẫn để mà chăn nuôi làng. Những chỗ không làm ng ười-ta-địa thì để trồng cây ăn quả, vậy mà hơn một năm nay một người thầu khoán ở Hanoi là M. Nghữu-Như vì có lĩnh tượng thầu khoán với nhà nước lại lấy đá ở núi ấy c o sở Lục-lộ, làm hư cả núi mà thiệt cho dân vậy tính cái số tiền bắt đền là 2000 đồng.

Trường Nữ lưu học-sinh ta. — Vì có nhiều đơn xin học mà giấy má không gửi đủ, khó hỏi lại hay là tra xét được, cho nên bà đốc trường Nữ lưu học-sinh bá cáo rằng phàm các đơn xin học mà không gửi đến trường học 15 ngày trước vụ khai trường hay là vụ tết nguyên-đán thì sẽ không xét đến. Các g ấy phải đính là :

1 tờ giấy khai sinh.

1 tờ giấy nhận thực là đã chứng đậu lại.

1 tờ giấy nhận thực của nhà trường cũ.

1 tờ giấy kiểm hạnh.

Thì bằng Thành-chung Pháp-Việt. — Các thí sinh có tên sau này đều trúng tuyển kỳ thi bằng Thành-chung Pháp-Việt :

MM. Lê-v-Cần, Vũ-ngọc-Cầm, Ng-văn-Cậy, Tiên-quang-Cầu, An-việt-Chẩn, Trần-v-Chính, Ng-văn-Dung, Ngô-văn Hiền, Trịnh-đình-Hữu, Lê-Minh, Phạm-quang-Phốc, Bùi-thế-Prúc, Vũ-Trang, Đinh-v-Tị, Ngô-vi-Bản, Lê-v-Cầu, Phạm-v-Trạch, Ng-văn-Trương, Ng-văn-Minh, Ng-khắc-Nhuận, Đỗ-đình-Thạch.

XE Ô-TÔ BÁN

Một cái xe MARMIS 10 mã-lực, 4 chỗ ngồi, mới chạy hơn 11.000 kilom. Hỏi tại M. le Commandant Deleau à Đáp-cầu

Một cái xe BERLIET, 16 mã-lực, máy chạy còn tốt, phải thay accus. Một cái xe FORD, cũ bán rẻ.

Hỏi tại bản-quán

Bán một cái xe pousse-pousse hành caoutchouc, còn tốt, **120 $.**
Hỏi tại bản-quán

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé
số cũ 5, phố Thợ-nhuộm, Hà-nội
Xét-nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh siển, bệnh đau đa dầy, đau ruột, bệnh đàn bà và hộ-sinh, vân vân.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.
Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.
Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày ra giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

Tòa án Đại-hình. - Sáng hôm nay, tòa án Đại-hình xử những việc sau này :

Đêm hôm 11 rạng ngày 12 tháng 6 năm 1924, vào khoảng 1 giờ, tên Lục-đức-Nhâm làm nghề đi làmm ướn cùng hai đứa nữa (hiện chưa rõ rành đứa nào) cầm dao, gậy, cắt rào và vách vào nhà một người đàn bà góa tên là Đặng-thị-Thao ở An-đa thuộc về thành-phố Hải - phòng. Chúng trói khổ-chủ và con cái lại, nhét dẻ vào mồm, rồi bắt đưa thia-khóa. Chúng lấy được 50 đồng bạc, cùng đồ nữ-trang và quần áo g á đáng 00 đồng. Khi hai người con gái kêu lên thì tên Nhâm cầm dao chém vào đầu khổ chủ một nhát và lấy búa đánh vào cánh mũi cái. Đoàn rồi cùng nhau kéo ra để tẩu tán Phố-lý và tuần-đinh sở tại đuổi theo đánh bắt được tên Nhâm tay hiện còn cầm một ống hồng thắm dầu hỏa và một cái dây lưng là đồ ăn cướp. Còn những tên ăn cướp kia mang tang vật tẩu thoát mất cả.

Khi bắt được thì khổ chủ cùng người nhà đều nhận được đích tên Nhâm là đứa đánh bị thương.

Tuy tên Nhâm đương trọng bị bắt và khổ chủ nhận diện mà cứ nhất định chối và khai rằng thấy nhà mới cướp kêu nó chạy đến xem, chớ không có đồng-đảng về việc cướp ấy.

Tên can phạm chưa can án bao giờ, nhưng đã ba lần bị thưa về việc ăn cướp.

Tòa xét tên Lục-đức-Nhâm có tội, cho nên kết án phạt tên ấy 10 năm khổ sai và 10 năm biệt xứ.

CÁC QUÍ KHÁCH NÊM
• THỬ MÀ XEM !

Các thứ thuốc lá Bộc Can Cà, chưa thấm có thứ nào hợp một như thế. Fabrication nouvelle de la Régie Générale des Tabacs Công-Ty thuốc lá Đông-dương. Thuốc ngon, thơm, thuốc vấn, thuốc xì-gà, Thơm hảo, vấn thuốc, không rão ra, không nhức đầu. Thế chính hiệu

Học-sinh ta du học tại Pháp — Có tin rằng M. Trần-đình-Trú : là lệnh-lang quan Thượng-tá Nam-định Trần-trọng-Triết mới sang du học tại Pháp chưa đầy một năm đã thi đỗ tú tài phần thứ nhất ban khoa-học và sinh-ngữ (Sciences-langues). Hiện cậu đang tòng học tại trường Trung-học Mont pellier.

Bản - quán có lời mừng quan Thượng Nam-định.

Lòng tôn quân của người Bắc-kỳ — Gần đến lễ « *Tứ-tuần đại-khánh* », các đồ liễn-cống của dân Bắc-kỳ đưa lục-tục đệ vô Huế. Ông Nguyễn-lan-Hương là một nhà mỹ-thuật, chủ hiệu ảnh HƯƠNG-KÝ ở phố hàng Trống Hà-nội, đã sửa-soạn đem một cái máy *cinéma* vô Huế để chụp mấy phim ảnh trong khi làm lễ Tứ-tuần. Khi ở Huế ra, sẽ biếu người đồng bang ta một buổi xem *cinéma* không mất tiền, khiến ai nấy đều được chiêm-ngưỡng thánh-giá.

4005 T. lai cảo

Nên cho con cái học đàn-nhạc, có người dạy đàn piano, và tiếng Anglais. Giá tiền rất phải chăng.

Học mau biết :
48 bis, phố Borgnis Desbordes
Hà-nội

MUỐN BÁN NHÀ VÀ ĐẤT

Nhà số 136 et 138 đường Sinh-tử và 4 lots đất đường Gia-long (góc hàng Kén).

Hỏi tại 81, rue Paul-Bert. 4004

Hội chợ Hanoi
Lần thứ sáu
Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Võ Huế. — Bình-an vận-tải công ty đã sắm đủ xe auto để đón các ngài đi cung chiêm.

Đi xe chuyến, hoặc thuê xe riêng :

1) Muốn đi thẳng một mạch, từ Vinh tới Huế. *Không phải mất thì giờ mãn sở các trạm, không phải đáp xe lửa Đông-hà.*

2) Muốn đi đêm cho mát và kịp sáng hôm sau ở Huế.

3) Muốn đi auto mới, rộng, tài-xế giỏi và cẩn-thận.

Xin kíp viết thư trước cho Bản-công-ty để xếp đặt cho thứ tự :

Vinh : *Binh-an-vận tải công-ty, 12, rue Destenay.*

Hanoi : *M. Hoàng-ngọc-Quế, 59, rue du Takou.*

Bọn cướp ở bến Trèm đã giải vào Hà-đông. — Bọn cướp cầm bè của người thợ cạo ở bến Trèm mà trong báo đã đăng trước thì nay đã giải vào Hà-đông cho tòa Nam-án xét, vì việc xảy ra tại địa hạt Hà-đông. Nguyên v éc ấy đầu đuôi như sau này :

Tên Ng-hữu-Qui và Lê-v-Thỏa có một cái bè 7.500 cây tre đi từ Tuyên-quang về, đến Phú-đoan thì người thợ cạo tên là Lê-thành-Đạt người tỉnh Hưng-yên cũng có một cái bè con độ 30 cây, xin đi kèm vào với cái bè kia cho được chắc chắn vì tài sản đem theo có một cái đỉnh, một đôi đèn nến đồng với 42 đồng bạc cùng quần áo nữa.

Khi hai cái bè ấy tới Việt-trì thì có hai thằng tự xưng là mật-t ám bắt bè lại rồi xuống bè đi luôn. Khi tới bến Trèm vào hồi 12 giờ đêm thì hai tên mật-thám giả trói ngay người thợ cạo lại với xống soòng, chăng để người ấy biết bơi lên bờ được mà sáng hôm sau về báo sở Mật-thám.

Mấy tên cướp vẫn cứ bè ấy đi mãi khỏi địa-phận Hanoi lại xuống một cái thuyền nan chở rượu mà cướp rượu.

Sở Mật-thám được tin người thợ cạo báo, liền lấy tàu con đi đuổi theo thì quả nhiên bắt được cái bè cướp, hiện thấy cả đinh đồng đèn nến và quần áo của người thợ cạo, duy có tiền thì đã biến đi mất rồi, liền trói giải cả hai tên cướp là Ng-văn-Khoa và Trần-v-Xương về Hà-nội cùng với tên Qui tên thảo là người có bè ở Tuyên-quang về, vì hai tên này bị ngờ là đồng mưu với hai tên mật-thám giả ăn cướp.

Ngạch tòa sứ. M. Ng-cao-Thọ, thư-ký tập-sự tại tòa Công-sứ Ninh-bình được thăng thư-ký hạng nhất, kể từ ngày 29 tháng août 1924 là ngày hết hạn tập sự một năm.

Ngạch khán-hộ. — Cô Hoàng-thị-Nhu khán hộ hạng tư được nghỉ dưỡng bệnh một tháng lĩnh cả lương, kể từ ngày 31 sep em re 1924.

Một người lính say rượu nhảy xuống sông. — Tối hôm qua, hồi 9 giờ 30, có một người lính Tây say rượu nhảy xuống sông cái tự-tử ở trước cửa tàu của hãng Sauvage. May người ta biết lội lên được. Sở cảm đã làm giấy trình quan Binh về việc ấy

Ô tô trái phép. — Sở cảnh-sát đã làm giấy biên bản phạt chủ xe ô-tô số T 400 vì không có biển đề cẩn cước và chauffeur xe số T 1034 vì đi bên tay trái.

Các tì vật. — Lưu-thị-Giêm 17 tuổi là đầy tớ ở Lò-Đúc số 19, ăn cắp của chủ một cái ống thuốc bạc. Ng-văn-Hữu 18 tuổi phụ *chauffeur* ở đường Puginier ăn cắp của chủ 4 đồng đèn phải bắt giải về xét.

Ng-văn-Hợ, tức Kiểm 25 tuổi phải đi bắt xử lại vào địa hạt cảm, Hoàng-văn-Thọ, Ng-văn-Chom vô gia cư vô nghề nghiệp. Ng-thị-Hai 42 tuổi bán mía ăn cắp quần áo đều phải giải vào Tòa án.

— Lê-công-Đích, Phạm-văn-Quế, Ta-v-Quyền, là hàng hương ở ngõ Vĩnh-tuy uận can án từ về đều đánh người bị thương nay bị bắt đều phải giải vào tòa-án.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tuyển học sinh vào trường Kỹ-nghệ thực-hành. — Hôm 15 septembre hồi 8 giờ đã bắt đầu thi tuyển học-sinh vào trường Kỹ-nghệ thực-hành.

Hội-đồng chấm thi có: MM.Fioleau, Đốc-học trường Kỹ-nghệ, Duchemin giáo-sư hàng ba, Gaussies cơ-khí giáo-sư, Vũ-Tác, giáo-học, Lê-quang-Cửu cơ-khí trợ-giáo.

185 người có đơn xin thi, nhưng đến hôm thi chỉ có 115 người ứng thí. Học-trò ở Trung-kỳ ra thi nhiều lắm.

Các đầu bài thi đăng như sau này :

Âm-tả

La vieille route mandarine

Le voyageur qui aujourd'hui, parcourt en cinq jours deux mille kilometres de Hanoi à Saigon, dans une confortable voiture, ne se doute peut-être pas de ce qu'était il y a une douzaine d'années cette route mandarine maintenant fréquentée par de nombreuses autos. A rappeler les souvenirs d'alors, on mesurera le chemin parcouru et l'effort fait par l'Administration de l'Annam et il n'estque juste de constater l'importance de son œuvre.

Il y a douze ans donc la route n'existait pas autrement que comme une piste irrépliere et dangereuse. Dans les plaines, c'était une levée de terre, étroite envahie par les herbes, praticable aux seules voitures dites américaines ; dans les collines c'était un simple sentier grimpant, en général, tout droit sans souci des pentes et le cheval ou le plus souvent le palanquin y étaient les seuls moyens de transport pour ne parler du laissait usage de ses propres jambes.

Enfin de gré ou de force c'était à pied qu'il fallait franchir certains mauvais passages et en particulier tout le massif de Varella.

P. DUCLAUX

Câu hỏi

I. — Expliquez les expressions suivantes : Confortable voiture, piste irrégulière, levée de terre.

II. — Le changement indiqué dans la dictée pour la route mandarine existe-t-il ailleurs en Indochine.

III. Analysez grammaticalement les mots indiqués dans la phrase :

« *Le cheval et le palanquin y étaient les seuls moyens de transport.* »

Luận Pháp văn

Vous supposez que vous êtes admis au concours. Ecrivez à vos parents.

Toán học

I. — On fait vernir la surface intérieure d'un bassin cylindrique en même temps que le fond au prix de 0p.25 le m2. Caculer la dépense si le diamètre du bassin a 3m68 et si la profondeur est égale au 1/4 du rayon.

II. Deux ouvriers mettent de cote chacun 3,50 par mois. La fortune du premier est actuellement de 350p. et celle du second de 65p. Dans combien de temps la fortune du 1er sera-t-elle 4 fois plus grande que celle du second ?

Danh sách các cậu trúng tuyển đăng thứ tự như sau này :

MM. 1 Ng-hữu-Chuẩn, 2 Phạm Cán, 3 Vũ-nguyên-Dan, 4 Trần-v-Khann, 5 Phạm-v-Tương, 6 Trần-v-Thuy, 7 Lê-văn-Thu, 8 Bùi-đắc-Mẫn, 9 Ng-trọng-Lược, 10 Nguyễn-Tạ, 11 Ng-đức-Bá, 12 Ng văn Tăng, 13 Võ-tạ-Ninh, 14 Phan-doãn-Liên, 15 Ng-đình-Khanh, 16 Trần-tiến-Phúc, 17 Ng-văn-Cón, 18 Ng-Thủy, 19 Phạm-Canh, 20 Ng. Lênh. 21 Ng-văn-Vẽ, 22 Lưu-hữu-Thanh, 23 Trịnh-bá-Thi, 24 Hoàng-văn-Chẩn, 25 Paul Maitre, 26 Trần-trọng-Thang, 27 Ng-v-Hao, 28 Đặng-Phong, 29 Ha-v-Phang, 30 Ng-đức-Quy, 31 Hoàng-v-Cân, 32 Lê-nguyên-Long, 33 Hải-văn-Đào, 34 Trương-đình-Đông, 35 Lê-v-Ngoan, 36 Henri Chaton, 37 Phùng-v-Hồ, 38 Lê-đương-Yên, 39 Vũ-tạ-Tinh, 4 Trịnh-v-Hoàng.

Mười hai cậu sau này được vào số dỗ phụ :

MM. Phạm-trước-Kiên, Hoàng-kim-Thanh, Trần-v-Đàm, Đinh-ngọc-Chân, Lai-ngọc-Hồ, La-lich-Khiêm, Dương-tu-Yết, Ng-đình-Trinh, Ng-trọng-Huệ, Trần-v-Thinh, Đỗ-nguyên-Thanh, Đinh-Jean, Đoàn-Thăng.

Ai mất chó ? — Một con chó tây lông trắng có vá vàng lạc chạy vào sở Mật-thám thì viên thanh-tra David đã tem đem về nhà riêng ở số 164 đường Bonnal để nuôi. Vậy ai mất con chó ấy cứ lại nhà M. David mà xin về.

VIỆT-TRÌ

Một đứa kẻ cắp non. — Thị-ngó, 14 tuổi, quán ở làng Việt-trì chiều 16 tây, đến chơi nhà Đỗ-văn-Sáng làm vườn Thú-ý ở Việt-trì ở bên cạnh lén vào buồng cây cửa bé cái hòm không khóa lấy mất 20 đồng bạc con, 1 cái giấy năm đồng và ba cái giấy một đồng rồi thuê xe tay qua cầu xe lửa sang bên kia sông thì bị người mất của đuổi theo bắt lại điệu về sở Cẩm Việt-trì.

Thuyền đắm. — Hồi tám giờ rưỡi sáng hôm 17 tây, cái thuyền gỗ của nhà nước Ng-chơ lại bến đò ngang Bạch-hạc-Việt-trì, có chở học trò trường Pháp-Việt Bạch-hạc sang nhà thương Việt-trì đầy qua mới ra khỏi bến đ ỏ 50 thước tây thì bị đắm. Một người đàn bà thì chuyến đò ấy cùng với học-trò có nói rằng thuyền đã cũ lại chở đông người, cho nên nước chảy vào n iều, tát ra không kịp, may sao lại vớt lên được, không có ai chết đuối hết.

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Bắt tuân pháp luật — Nguyên có nghị quan Toàn-quyền sức cho các phủ huyện thì phải cấm kỵ trong một hạn là ba tháng không cho lúa gạo của tỉnh Thừa-thiên chở đi tỉnh khác, vì trong hạt ấy mùa lúa mới rồi bị mất, dân tỉnh đói khổ.

Nhờ có lời nghị-định ấy, bọn buôn gạo lúa không đến mà mua để chở đi các nơi khác bọn có lúa trong tỉnh không tăng giá lên cao được, thì tự nhiên con nhà nghèo không đến nỗi nhịn đói.

Hạn ấy là ba tháng nay chưa được hai tháng, rứa mà bọn ghe buôn ở Quảng đã đến các chợ mua tự do cho nên mới đầy gạo thóc từ ba lon rưỡi bảy là bốn lon một quan, nay có gạo mới thì giá gạo lại dần dần hạ xuống 5 lon 6 lon rồi tới 7 lon và sẽ còn hạ xuống cho đến 9,10 lon, những nhà có đồng tiền để mua gạo chợ mà ăn mùng rỏ xiết bao, những trong 5, 6 bữa nay vì bọn ghe Quảng rứa mua nhiều quá thì bọn có lúa lại nhân đó mà bắt giá cao lên thành ra kẻ nghèo trong tỉnh chịu thiệt vẫn cứ phải chịu ; của ấy cũng bởi những kẻ thừa hành không có thận trọng và có ý dung nạp cho bọn con buôn. Bọn buôn ấy phần nhiều là đò cửa Tư-hiền mà đến, rồi chèo thuyền đến các làng như là Mỹ am, Mỹ-á, Cân-hai, Nong-trưởi v. v. để mua, cho nên mới đầy giá gạo chợ đã hạ xuống 7 lon, đáng lẽ tới mỗi ngày mỗi hạ nữa, nhưng nay lại tăng lên 6 lon.

TOURANE

Lễ khánh thành nhà thờ Thiên-chúa. — Nhà thờ chánh của hội giáo Thiên-chúa khởi công kiến tạo từ năm ngoái đến nay mới thật là hoàn hảo, cho nên hội giáo bốn sở chọn ngày làm lễ khánh thành, có rước các đức cha và mời các cha cùng các giáo hữu ở gần xa đến dự lễ.

Chiều hôm thứ bảy 13 septembre, làm lễ rước hai vị Giám-mục ở Huế vào, đón rước tự ga Chợ về đến nhà thờ rất là trọng thể, hai bên phố xá người đứng xem chật nich, nào cờ phất trống rung, tiếng kèn thổi vang, tiếng pháo nổ, vang dậy cả phố phường.

Hai vị Giám-mục là Đức-cha Lý ở Kinh-đô và Đức-cha Mẫn ở Qui-nhơn, cả hai ngài cùng đi chuyến xe lửa buổi chiều hôm ấy ở Huế vô Hàn. Khi các ngài đến ga Chợ, vào phòng khác thay đổ lễ phục xong, thì đã sẵn có một đạo rước chực ngoài cửa phòng, hai ngài cất tiếng bát kinh rồi bước ra cửa, liền có 4 người cầm một cái phương dù, và hai người cầm hai cái tán đến che. Hai ngài đều đội mũ vàng, mình mặc áo tím, trên vai có phủ một cái áo rộng trắng xuống nửa mình ; tay cầm một cái trượng lối thiếp vàng, sau lưng mỗi vị đều có một tên đạo đồng, mình khoác áo đỏ đi tay bưng lễ. Kế đó thì các cha Tây đều quàng áo lễ trắng đi sau. Các ngài đi bước một ung dung,

(Còn trang thứ ba)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào!

• TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-tới và so-sánh cho kĩ mới nhận lấy!

Thường xoi gương thấy cái chi

Các ông các bà có vừa lòng nước da của các ông các bà không? Có thấy chi mà phải sanh lo sanh lắng chăng? Nếu có vậy thì hãy rông dùng xà-bong hiệu Cadum mà rửa rảy thì nước da đặng tươi tốt lạ, nhiều. Xà-bong ấy có bọt nhiều lắm cho đồ-đó quẹt mỗi ngày đóng theo mấy chúng long đều trôi sạch cả thảy.

Savon Cadum

Bát quái chèo!

Thưa ngài,

Khi Ngài chiêu-cố cho bản-hiệu, hoặc đặc người nhà đến lấy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo cái bát quái, thì mấy chính hiệu chè ngon.

SINH-THÁI

57, Giáp Phố hàng Ngang, 31

3107 HANOI

NẾU thầy xi mắc bệnh xuyễn, bệnh ban thì nên bảo người ta đừng thuốc lông bột, tăng điếu vẽ (REMEDE d'ABYSSINIE KEMARO EN POUDRE, CIGARETTES).

Thuốc này tiện cho người ở nông lấy làm hiện-nghiệm. Mỗi năm chữa được hàng nghìn người khỏi bệnh.

Có bán trong một cái điếu, nước hiệu nọ mình kim-chỉ nam để vài giọt nơi khói thuốc, chỉ lấy tác 10 ngày, chữa bệnh hen. Ai thấy liền-hiệu là thường. Hết thuốc xuất khyrosie Kemaro (CIGARETTES d'ABYSSINIE KEMARO) cũng đều hiệu liền.

Tờ-rát lời bệnh cuốn thong-manh hộp thuốc có in đầu-hiệu nơi mặt mới là thực hiệu:

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie 28, Rue Richelieu, Paris, và các hàng Bào-chế.

Gởi bán tại: BLANC, Hanoi / MONTÉS, Hanoi

Nghiệp-mông? Thông-minh, nhiều-hiệu Khôi-định thứ ba, tác Một-nước phong lưu nhàn phải thông?

Chiều nay đại được phòng của MONTÉS qui-công, có chữ nên một thứ rượu bổ để tăng sực dụng qua rồi hay, đáng nên gia thưởng, trước tạp phẩm thứ gửi cho qui dược phòng chế-tạng đi tỉ thanh-giá.

Khâm thử.

• THUỐC MYSOL •

Là thuốc chuyên-trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh-niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khắc chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thật PARAT

Dùng rất tốt. Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn, bức thư cam-ơn, và khen ngợi của bệnh-nhân đã tiếp được, song trong quyển sách soạn giả vào, với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì **Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thật PARAT giá có 1 p. 10**

Nên mua ngay ở hiệu bào chế **GHASSAGNE** 59, rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

VIỆC VẬN TẢI HÀNG HÓA

P. CAPS

Nhà giấy tại số 7, phố Paul-Bert

HANOI

Nhận làm mối giới về việc chở hàng: Haiphong và Marseille. Rỡ hàng, xếp hàng và mọi việc hai báo và nộp thuế thương-chính, khiêng, và dọn nhà, vân vân.

GIÁ TÍNH RẤT HẠ

2116

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bazar MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montes nhượng hiệu Bảo-chế của ông cho ông Demart, bảo-chế sinh-viên hạng nhất rồi cao-đẳng học-đường Paris đã một năm nay. Ông Demart tự trông coi lấy việc chế thuốc, nó thuốc chế ban giờ càng rất cẩn-thận, nhờ có thế mà hiệu bảo-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gửi đi xa cũng cẩn thận. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

SĂN-NHIÊN-ĐÀI

XEM ĐI XEM LẠI . . !

XEM MÃI CHƯA CHÁN . . !

CHÈO CẢI-LƯƠNG

(Có tranh cảnh Trần Phèn chế (no lối mới)

Tích hát chèo cải-lương này bản-hội chúa làm hai bàn: Một bàn xưa nay vẫn diễn các qui khách đã biết gọi là bàn cũ.

La nhất là một bàn sắp nối đây, nghĩa là khi ra trò thay đổi hẳn cả các đào kép không có một người nào ở bàn cũ. Bàn này gọi là bàn mới (toàn những người chưa diễn ở bàn cũ lần nào).

Từ khi có tích hát chèo cải-lương này thì hai bàn cùng luyện tập một lúc, từ ấy đến nay bàn cũ đã diễn qua 5 lần rồi, mà bàn mới chưa diễn lần nào.

Trước khi bàn hát mới của bản hội sắp diễn tích hát chèo cải-lương này bàn cũ hãy diễn một lần nữa để hiến các qui khách một cuộc: sau này bình phẩm cả hai bàn.

Bản hội định đến chủ nhật 21 tháng chín tây này để nguyên bàn cũ (Bảo kép như lần thứ nhất) diễn:

MỘT TRẬN CƯỜI

Chèo cải-lương

Xin lấy vé sớm từ tối thứ bảy.

Tối thứ năm 18 Septembre 1924

CHIẾC BÓNG ĐA TÌNH

Ai hay chiếc bóng đa tình,
Để ba cái bánh tày đình như chơi.
Phải duyên tránh chẳng khỏi giời
Nghìn vàng nên thưởng cho người mới mạnh.

Tối thứ sáu, 19 Septembre 1924

Diễn hai tích:

Tích thứ nhất:

CON ƠI MẸ PHẢI LẤY CHỒNG

Tích thứ hai:

KIM CÔ KỲ QUAN

BÍCH BÁO HOÀN ĐÀM

HIỆP-THÀNH

CAFÉ – RESTAURANT – HANOI

CÁO-BẠCH

Bản-hiệu xin kính trình các qui-khách biết rằng: HIỆP-THÀNH mới dựng lại từ ngày 9 Septembre và đã chọn được ông Quản-lý mới để nghênh-tiếp các qui-khách khi có lòng chiếu-cố lại chơi.

HIỆP-THÀNH

3999 Le Gérant: ĐINH-VĂN-CHINH

Ngài nào cần dùng mua xe đạp, xe máy và đồ phụ tùng thay đổi rất tốt, rất hạ, thì nên gửi ngay thư về lấy tờ giá hàng ở hiệu:

TIẾT-HIẾU-TRUNG

ĐỖ THỐC-THÀNH

Fournitures générales pour Cycles & Motos

— N° 36, PLACE NEYRET, HANOI

HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON LAI VÔ THỪA NHẬN

Chiếu ngày 21 Juillet 1917 đã nhận cho rằng: Hội có ích lợi chung

CUỘC ĐÁNH SỐ

GIÚP CHO HỘI

Ô TRÚNG THÌ ĐƯỢC TIỀN

QUAN THỐNG-SỨ BẮC-KỲ ĐÃ CHO PHÉP

Theo nghị-định ngày 25 Juin 1924

Số vé bán là 60 000 số giá vé bán là 0$80 một vé

NHỮNG SỐ TRÚNG ĐƯỢC KỂ SAU ĐÂY:

1	5 số được 2.000 piastres		2.000.00
1	55 được 1.500	—	1.500.00
1	55 được 1.000	—	1.000.00
3	55 được 500	—	1.500.00
6	55 được 100	—	600.00
25	55 được 50	—	1.250.00
40	55 được 25	—	1.000.00
		Cộng cả số vé được trúng:	9.850$00

Mua vé ở đây

ĐIỀU LỆ

XEM MỖI SỐ VÉ NHẬT KỲ. — Số nào ở tên đều có trúng thì phải đem vé đến, có số nào viên trị sự cần hỏi trông xem việc mở số và quan Bộ-chính chuẩn-y không, thì số ấy mới được lĩnh tiền. Nhưng số được trúng thì phải đem đến nhà hội mà lĩnh, chứ không được gửi thư về mà lĩnh tiền. Nhưng số được trúng thì phải đem đến nhà hội mà lĩnh, chứ không được gửi thư về mà lĩnh tiền. Nhưng số được trúng thì phải đem đến nhà hội mà lĩnh, chứ không được gửi thư về mà lĩnh tiền.

NHỮNG SỐ ĐƯỢC. — Những số trúng thì sẽ yết ở nhà hội và đăng báo. — Những tiền thắng về số trúng thì phải đến nhà hội mà lĩnh, chứ không được gửi thư về mà lĩnh tiền. Nhưng số được trúng thì phải đem đến nhà hội mà lĩnh, chứ không được gửi thư về mà lĩnh tiền.

Những tiền thắng về số trúng thì phải đến nhà hội mà lĩnh, chứ không được gửi thư về mà lĩnh tiền. Nhưng số được trúng thì phải đem đến nhà hội mà lĩnh, chứ không được gửi thư về mà lĩnh tiền.

Những tiền thắng về số trúng thì phải đến nhà hội mà lĩnh, chứ không được gửi thư về mà lĩnh tiền. Nhưng số được trúng thì phải đem đến nhà hội mà lĩnh, chứ không được gửi thư về mà lĩnh tiền.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bán-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

MỚI CÓ

CHUYỆN GIẢI TRÍ

Tập I, giá 0$15

Bán ở khắp các hàng sách

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà ấn bản-quán

Giá mỗi quyển . . . 0$ 30

Tiền cước mỗi quyển : 0 . 12

Ai ở xa mìn viết thư về cho

ông BUI-XUÂN-THÀNH

61 — Gd. Rue du Coton — Hanoi

Số 18

THÚY-HƯ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bấy giờ *Triệu* viên-ngoại đi trước, *Lỗ-đạt* theo sau. Khi vào tới phương-trượng, *Trí-chân trưởng-lão* mời *Triệu* viên-ngoại ngồi, *Lỗ đạt* cũng ngồi. *Triệu* viên-ngoại sẽ rỉ-tai *Lỗ đạt* mà bảo thầm rằng:

Ngài định xin xuất gia đầu phật thì sao lại ngồi ngang với sư-cụ.

Lỗ-đạt nói:

— Tôi quên!

Bấy giờ *Lỗ-đạt* mới ngồi lui xuống dưới. Người giám-tự cùng các đồ-đệ đều theo thứ-tự ngồi ở hai bên. Người nhà *Triệu* viên-ngoại đem các đồ lễ-vật vào bày tại trước phương-trượng.

Trí-chân trưởng-lão nói:

— Cớ sao ngài lại cho nhiều như thế này!

Triệu viên-ngoại nói:

— Gọi là một chút lễ mọn, có chi mà nhiều!

Khi đạo-đồng nhận lễ cất đi rồi, *Triệu* viên-ngoại đứng dậy nói với *Trí-chân trưởng-lão* rằng:

— Bạch sư-phụ! Khi trước tôi vẫn tình nguyện xin cúng một vị tăng-nhân đến tu tại đây, hiện đã sửa-soạn đủ các thứ sớ-điệp. Từ bấy đến nay, chưa chọn được ai. Nay có người biền-lệ tôi họ *Lỗ* nguyện vũ quán xuất-thân, chỉ vì trông thấy cuộc đời lắm nỗi đắng cay, nên mới chán-nản mà muốn xuất-gia đầu phật. Dám xin sư-phụ hỉ xả từ-bi, vì tôi mà làm lễ thế-phát (1) cho thì bao nhiêu phí-dụng, tôi xin chu-biện tất cả.

Trí-chân trưởng lão nghe nói, liền đáp lại rằng:

— Người muốn đến tu tại đây, há chẳng vẻ vang cho nhà chùa lắm ru! Việc ấy rất dễ!

Đạo-đồng pha trà uống. Khi uống trà xong, *Trí-chân trưởng lão* bảo các đồ-đệ dọn cơm chay để khoản đãi. Các đồ-đệ bàn riêng với nhau rằng:

— Ta trông hai con mắt anh chàng này dữ tợn lạ thường tu làm sao cho được!

Các đồ-đệ lại bảo người giữ việc tiếp khách rằng:

— Ngà người ra mời xuống nhà khách, để chúng ta thử bạch với sư-phụ xem sao!

Người ấy ra mời *Triệu* viên-ngoại cùng *Lỗ-đạt* xuống nhà khách ngồi thì các đồ đệ bạch *Trí-chân trưởng-lão* rằng:

— Bạch sư-phụ! Cái người đến xin xuất-gia vừa rồi, hình-dung quái-dị, tướng-mạo hung-tợn, chúng tôi thiết tưởng sư-phụ chớ nên làm lễ thế-phát cho hắn, sợ sau này lại thêm đi-lụy đến nhà chùa.

Trí-chân trưởng-lão nói:

— Hắn là biền-đệ ông *Triệu* viên-ngoại, vẫn có công-đức ở chùa ta xưa nay, ta từ-chối làm sao cho tiện. Các ngươi chớ lo ngại, để ta thử bói xem!

Nói xong, liền châm một nén hương, ngồi xếp bằng tròn ở trên tăng-sàng, miệng đọc câu thần-chú, rồi nhắm mắt làm phép «Nhập-định».

Khi cháy hết nén hương rồi thì *Trí-chân trưởng-lão* mở mắt mà bảo các đồ đệ rằng:

—Cứ làm lễ thế-phát cho hắn. Người này trên ứng với thiên-tinh, tâm-địa cương-trực, ngày nay dẫu hung-tợn, nhưng sau này sẽ biết tu tỉnh, chứng quả khác thường, các ngươi đừng không kịp vậy. Các ngươi nên nhớ lời ta nói, chớ có ngăn trở.

Các đồ-đệ đều cho là *Trí-chân trưởng-lão* có lòng từ-vị, không ai dám nói câu gì nữa. Khi thụ-trai (1) xong, *Triệu* viên-ngoại lấy mấy lạng bạc trao cho người giám-tự nhờ đi mua hộ các thứ đồ dùng xuất-gia cho *Lỗ-đạt* như mũ, giầy và áo cà-sa, vân vân.

Trong một hai hôm, sắm-sửa đã rồi, *Trí-chân trưởng-lão* chọn được ngày tốt giờ tốt, mới rung chuông nổi trống, đại-hội chúng tăng ở nơi pháp-đường. Tất cả năm sáu trăm tăng-nhân đều mặc áo cà-sa, đứng xếp hàng hai bên, chắp tay vào ngực để làm lễ.

Triệu viên-ngoại bày các lễ-vật ở trước bảo tọa, rồi cái đầu sụp lạy. Khi tuyên sớ xong, đạo-đồng đưa *Lỗ-đạt* đến dưới bảo-tọa. Viên thỏa-tọa tên gọi *Dạ-na* đứng thảo khăn *Lỗ-đạt* ra, rồi tỏa ra làm chín mớn, rồi làm lễ thế-phát. Tỉnh-phát-nhân (2) trước hết lấy cắm dao xén đi một tuợt.

Khi xén hết tóc rồi, định xén đến râu thì *Lỗ-đạt* nói:

— Thôi, còn đây cứ để mặc tôi!

Các tăng-nhân đều nằm bụng mà nhịn cười. *Trí-chân trưởng-lão* ngồi trên bảo-tọa, cất cao tiếng lên mà đọc mấy câu kệ rằng:

« Cạo đầu đi tu,
« Tấm lòng thanh-tịnh,
« Trở hết dọc-ca,
« Khỏi sinh tranh-cạnh. »

Trí-chân trưởng-lão đọc xong thì tỉnh-phát-nhân cầm dao cạo trọc đầu *Lỗ đạt*. Dạ-na lại cầm tờ điệp đến trước bảo tọa, để xin *Trí-chân trưởng-lão* đặt pháp-danh (1) cho *Lỗ-đạt*. *Trí chân trưởng-lão* tay cầm cái tờ điệp chưa có tên ấy, rồi lại đọc mấy câu kệ rằng:

« *Linh-quang một điểm,*
« *Giá đáng thiên kim,*
« *Phật-pháp quảng đại,*
« *Đặt tên Trí-thâm.* »

Trí chân trưởng lão đặt tên xong thì có viên thư-ký viết tên vào trong tờ điệp, rồi giao cho *Lỗ-trí-thâm* (tức là *Lỗ-đạt*) thu nhận. *Trí-chân trưởng-lão* lại ban cho cà-sa để mặc cho *Lỗ-trí-thâm*, rồi người giám-tự đặt đến đứng ở trước bảo-tọa.

Trí-chân trưởng-lão xoa đầu mà dặn rằng:

— Đã đi tu-hành, phải biết *tam-qui ngũ-giới*. *Tam-qui* những gì? Một là *qui-y-phật* phải nơi theo tỉnh phật; hai là *qui-y-pháp*, phải tuân-thủ pháp chính; ba là *qui-y-tăng*, phải kính-mến thầy bạn. *Ngũ-giới* những gì? Một là *giới-sát-sinh*, không giết các loài sống; hai là *giới-thâu-đạo*, không ăn cắp ăn trộm; ba là *giới-tà-dâm*, không nghĩ sự sàn-dục; bốn là *giới-tham tửu*, không được uống rượu; năm là *giới vọng-ngữ*, không được nói càn.

Lỗ-trí-thâm không hiểu lối nhà chùa: tưởng sư cụ bảo điều gì thì mình phải niệm phật, lại trả lời một cân rằng:

— Tôi nhớ được rồi!

Các tăng-nhân ai cũng phải bật cười. Khi làm lễ xong, *Triệu* viên-ngoại mời các thượng-tọa giới-tọa (2) để thụ-trai. Các viên chức-sự cho đến tiểu thường-tọa. Viên tổ vẫn *Lỗ-trí-thâm* để chiếu chỗ sắp thứ-vị và sư-đệ, rồi tới hỏi ý-kiến vào từng phòng. Ngày hôm sau, *Triệu* viên-ngoại xin cáo-từ, *Trí-chân trưởng-lão* cùng các tăng nhân tiễn ra đến ngoài sơn-môn.

Triệu viên-ngoại chắp tay mà nói với *Trí chân trưởng-lão* rằng:

— Bệnh-lão-phu cùng chư-tăng đây, các người không có thể tỉ-kịp được. Biền-đệ tôi *Lỗ-trí-thâm* kia vốn tính thô-mãng, hễ có chi nói-năng có điều gì thất lễ, xin các người đánh chết đại-xà mà dạy bảo cho, tôi lấy làm cảm tạ lắm.

(Còn nữa)

1. Thụ trai nghĩa là ăn cơm chay. Tiếng của nhà chùa thường nói.

1. Thế phát nghĩa là cắt tóc.

1. Thụ giới nghĩa là người đứng đầu cắt tóc.

2. Pháp danh nghĩa là đặt tên riêng cho những người đi tu, theo đạo nhà phật

1. Giới tọa nghĩa là người nghề, cũng là thờ riêng của nhà chùa thường nói.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

vừa đi vừa hát ; đường trước thì hai hàng đạo-đồng nam nữ đều mặc đồ lễ phục và cầm pháp-bửu đi giản hai bên. Khi vào nhà thờ làm lễ mừng xong thì bổn đạo rước Đức-cha về an nghỉ tại nhà cha bổn sở.

Tám giờ tối hôm ấy, các chức việc trong bổn đạo có đặt một cuộc đờn hát chúc mừng Đức cha tại trước cửa nhà thờ ; ông tham Kính thay mặt hội đồng đọc một bài diễn văn chúc tụng và kể lai-lịch sự cư tụ của giáo dân ở xứ này từ khi mới lập nhượng địa, cùng các công việc kiến trúc tòa giáo-đường to lớn nầy. Kế đó đờn ca hát xướng vui chơi cho đến khi mãn tiệc : nào đờn tây, nào đờn ta, tiếng hát đàn ông, giọng ca con gái, thật là vui thú êm đềm. Xem cuộc ca nhạc này mới rõ biết sự tài tình của hội cầm ca người giáo, những bài ca đều có đặt riêng theo ý nghĩa tôn giáo, hoặc ca bằng tiếng ta mà theo điệu đờn tây, hoặc đờn ta mà hát tây, khúc nào nghe cũng hay cả, đáng khen thay.

Qua chủ-nhật 14, thì làm đại lễ.

Trong ngoài nhà giáo-đường trần thiết rất trọng thể.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Cái tội đại-ác của bọn buôn người. — Đã biết bao nhiêu lần đồng bang ta nhiều người phải ra thân về cái thủ đoạn kiếm ăn rất đê hèn mà rất thâm độc của các chú là cái nghề bán thịt buôn người. Bọ này nhân vì ở bên Tàu rối loạn, nên quan trên có ha lệnh phàm các tàu đi Trung-hoa đều phải tra soát rất nghiêm nhặt. Vài bữa nay có chiếc tàu Sofuiken chở gạo đi Hà-châu, ông Fontel mang linh xuống khám. Khi xét đến hầm tàu thì nghe tiếng con nít khóc, ông sinh nghi, cho giỡ hầm tàu ra khám thì bắt được 14 chú mang 6 người đàn bà và 8 đứa trẻ con nhỏ ở dưới ấy.

Khi bắt đặng tra hỏi thì các chú đều nói là vợ con mình, nhưng nữ như lời nhiều người đã xét biết rõ ràng thì ra các chú thấy cách đi lừa dỗ không nầy, bèn về các nhà quê xuất tiền của hỏi những con gái các nhà rồi cưới làm vợ thật, và mua những con nhà nghèo làm con nuôi. Làm như vậy để cho người ta khỏi nghi, rồi tự tiện nói là đưa về Tân-ấm quê. Nhưng than ôi, đến nơi đất lồ quê chú các chú rồi thì đổi ngay làm cái đồ nàng gán của này bán của nọ làm tôi đòi, nhưng đàn bà con gái thì phần nhiều là chúng bán vào các lầu xanh, mới lại thảm nữa.

Nay người ta lại xét ra rằng không những họ mang về Tàu mà thôi, họ lại còn đem đi bán sang cả Xiêm-la nữa.

Gớm ghê thay cho các chú, cái nghề buôn người bán thịt không ngờ đã thành ra cái nghề *hải ngoại mưu-sinh* rất thông thường của các chú rồi. Không những ở ta đây, ngay như ở các nước Âu-Mỹ, các chú cũng giở cái nghề ấy ra nữa, như mới đây tại kinh-thành Berlin nước Đức sở cảnh-sát cũng mới bắt được một lũ các chú làm nghề đại ác ấy. Tin này bản quan ở đích đáng trong số báo trước, độc giả đọc đến chắc còn phải lấy làm ghê gớm hơn nữa.

Đó thực là một cái hại rất lớn, mong rằng chính-phủ sẽ trừ tiệt đi cho.

QUẢNG-CHÂU-LOAN

Thuyền chuyển. — M. Phạm-đức-Thắng, chưởng-giáo trường Tchékam đổi về Hanoi đáng lẽ đáp tàu kỳ này, song chưa có người sang thay, nên còn ở lại. MM. Lê-văn-Quan, Trần-huy-Cơ và Nguyễn-văn-Du, giáo-học ở Hanoi chuyển tàu 21 này sẽ xuống tàu sang Quảng-châu-loan, một ông lên tỉnh Tchékam và hai ông thì ở trường Albert Sarraut.

Quyên nước lụt. — M. Lê-văn-Tứ hội-trưởng hội ái-hữu xem nhật trình thấy rõi về nước lụt, nên ông lật đật đi quyên đồng bào tại Quảng-châu-loan được hơn bảy chục đã gửi về ông chánh hội-đồng nước lụt.

Hội Ái-hữu người Việt-Nam. — Ông hội-trưởng hội Ái-hữu người Việt-Nam vừa nhận được cái mandat 58 p. của ông Phạm-ngọc-Thạch tại tòa sứ Thanh-hóa, để quyên giúp về sự làm hội-quán.

ĐỔI CHỖ Ở

Kính trình quý-khách gần xa được biết rằng, hiệu LỢI-THÁI bán đồ vàng bạc trước ở số nhà 110, Rue des Changeurs, nay vì làm lại hiệu, nên tạm giọn về số nhà 80 cùng phố ấy.

LỢI-THÁI cẩn-bạch

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện

Nên dùng thuốc :

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

PILULES

APHRODISIAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công-hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chỗ tại phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi bán tại :

Hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

VỊ THUỐC KIẾN HIỆU

1) **Hoa-liễu-giải-độc-hoàn**, *thuốc này, vì các vị thiên-niên đã nhiều Ngài đặc dụng, nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1p.00.*

2) **Thuốc-ho, ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống giả nửa chai khỏi ngay lập tức, mỗi lọ 0p.30.**

3) **Thuốc lị, bệnh lị thì lâm thát, có đỏ, có trắng, hoặc nặng, hoặc huyết, hễ không có hiện phát gì trị, thực dễ hại người, thứ thuốc này có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0p.30.**

4) **Bạch-đới-hoàn**, *chuyên trị đàn bà tiểu-tiện ha huyết, bạch đới thường lưu, mỗi chai 1p.00.*

Trong hiệu lắc nào cũng có thầy thuốc ai hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Qui-khách ở xa chiếu-cố cho, xin gửi tiền trước, và tiền cước mỗi đồng thêm 0p.30, từ 1p.00 trở lên miễn gửi nữa.

SIOU-HANG-LAM

106, phố hàng Buồm, Hanoi

Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe

Trị được bệnh huyết suy làm cho trong máu thêm chất đỏ

Gởi bán tại :

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bán-hiệu có bán đủ các thứ vải nhiễu, hàng lên nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ) như the, nuyến, lĩnh, quế, sàng, quế, vấn vấn có hàng Saigon như lĩnh, the, vấn vấn.

Nay mới có đủ các mùi, lăng thâm, mapa đen và rất mau rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng cây, chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng cần người hàng thì cắt được.

Qui-khách ở gần xa, đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư tới, bản-hiệu xin gửi mandat remboursement.

Cẩn-bạch

2010 VU-WO-TSEONG

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » ở Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chỉ-dẫn rất tường tận, thứ nào nên dùng, vị bịnh thì tiện giá rẻ.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh thấp.

Mắc bệnh thấp, thường sốt lạ, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh thấp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$50 một ống sáu cachets

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc nầy có trị cả những bệnh : đau dạ dầy, đi lỵ, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG : *Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán 0$60 một lọ

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$10

Chỗ tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gởi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết tẩu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phổi làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết MÁU BÒ

MUA MỘT ĐƯỢC HAI

Hiệu tôi buôn thuốc lào đã lâu năm nổi tiếng nhất Bắc-kỳ. Nay lại đặt thêm ảnh thưởng kẻ các ngài mua bánh thuốc mới ra có ảnh thưởng, thời xin mua đâu thì cứ lại đấy mà lĩnh thêm một bánh thuốc thưởng nữa, ấy là nghĩa mua một được hai.

Bấy lâu đã nức tiếng đồn,
Gần đi bán lẻ bán buôn xa gần.
Vẽ chanh Tam-kiệt Hảo thần :
Trương-lương, Hàn-tín tướng quân, Tiêu-hà.
Ai mua bánh thuốc mở ra,
Có đủ chữ thường (賞) thiệt là rõ mang !
Xin đem cái phẩm thưởng nàng,
Mua đâu đến đấy thưởng ngay tức thì.

LY-SENG-BAO

42, Rue des Paniers, (Phố Hàng Bồ) Hanoi

Các hàng bán vàng-bạc, đồng-hồ, nhôn-kính.

THẦY CON CẦU HÀI

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON

Đang thời, Những bịnh như : XANH-XAO, ÔM-GẦY, ĐAU LƯNG mỏi gối cùng trẻ TIN-THẦN thì Thầy-thuốc đều chữa hằng lo

NUCLOCITHOL

Thuốc này HIỆU LẮM, trừ bịnh đâu mà lại trừ tiệc cốt bịnh.

Thuốc **NUCLOCITHOL** làm sanh sáng MÁU-HUYẾT và cứng-cát GÂN-CỐT.

Thường người ta dùng nó khi đau một giải dặng cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kể trên đây.

Cách uống : sáu hoàn một ngày.

Thuốc bán tại tiệm ông GUILHAUD Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại TOURS (France).

Tiệm tại Hanoi : Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE

Hỡi các ông mắc phải bịnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm tốn tiền mà bịnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 45, phố Principale, tỉnh Thái-bình, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bịnh tình đã nổi tiếng, không ngày nào là không lãnh được giấy ngợi khen ở các nơi gởi tới.

Giá mỗi độ hơn một đồng một lọ.

LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN · NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine)

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, bảo tin tức xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M.r NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酒補

J. BLANC (*dé nhất hạng bào-chế*)

Ông **L. BLANC** (*người nối-nghiệp*)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚各吉哩每吉哩汉喉嚨歇喉痺

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Trường-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

hoặc 500.000, hoặc 200.000, hoặc 100.000 quan

Muốn được một số tiền lớn, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Nhơn mua vé này gởi 20 francs, tôi sẽ đóng vào số bạc 20 tháng mỗi tháng là 1 franc, tiền được ngay nơi vé, vững mình có quyền gởi-mua, hễ vé trúng vé thì được số tiền. Mình chỉ chịu cho đến khi vé trúng thì thôi, không nghĩ đến, mà đã được lời rồi lại được có quyền chuộc luôn cái vé với giá vé mình trước.

Vé Crédit National, mỗi năm đều kỳ độ mười rồi số : le 1er Janvier, le 1er Avril, le 1er Mai, le 1er Juillet, le 1er Août, le 1er Octobre, le 1er Novembre.

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
5 lô	100.000 quan
6 lô	50.000 quan

Gần rốt số tiền kỳ trong năm năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rất dễ dàng để trúng lắm.

Muốn dự vào cuộc rất dễ kỳ, nên gởi 20 quan cho ông chủ-nhiệm nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 5576

Tên hiệu có sang (tem nhà nước) ngày 13 Mars 1920, nên nhà nước có quyền đối chiếu.